

Sommerhus og forstad

I starten af det 20. århundrede undergik gården en større forandring. De faglærte arbejdere og funktionærer i København blev økonomisk i stand til at realisere drømmen om sommerhus på landet, og for mange blev Hvidovre svaret på drømmen. I 1918 begynder Holmegården og dens jorder at indgå som udstykningsobjekt, og i 1935 var gårdens jorder skrumpet fra 110 tønder land til 37 tønder land. Disse var dog stadig i brug til landbrug. Holmegårdens lange historie som landbrugsejendom sluttede i 1950, hvor alle gårdens jorder var udstykket og dens tid som landbrug definitivt forbi.



Høst på Holmegården, 1930-40'erne.

Arealerne, der før var blevet dyrket, blev solgt til villa- og rækkehusbebyggelse og 2-etagers ejendomme. Da murermester Rasmussen i 1935 købte en parcelhusgrund på Kløverprisvej 6, stødte han på gårdens gamle mødding, da han gravede ud til kælder. Han havde givet 10 kroner i udbetaling for grunden, og som kvittering for pengene fik han et stykke papir med et kryds på.

En historisk gård

Med branden på Holmegården forsvandt et monument over adskillige århundreders historie på én nat. Det var en dramatisk afslutning på en broget historie. En historie om fæste og fællesskab, reformer og romantik, Blixen og Kierkegaard, bønder, børn, koner, kærester og kongens mænd i Hvidovre gennem 300 år.

Holmegården er en af de få rester af gårdanlæg, vi har tilbage i Hvidovre til at formidle historien om bevægelsen fra landbrugssamfund til moderne forstad. Selvom gården ikke længere benyttes til landbrug, har den sat tydelig spor på lokalområdet. Navne som Holmegårdsskolen og Holmegårds Fritidshjem minder os om en tid, der var engang.



Holmegården
Kløverprisvej 3
2650 Hvidovre

Læs mere om Holmegården og Historien i Gaden på:
www.forstadmuseet.dk

Holmegården

Natten til den 8. april 1931 brændte Holmegården. Den var væk i ét nu, og brandvæsenet kunne ikke gøre meget, da de ankom. Alt var et brølende flammehav. Laden gik op i gnister af ild, og stuehuset brændte ned til grunden. Kun kostalden og dele af en længe lykkedes det brandvæsenet at redde.



Historien om Holmegården startede allerede i 1700-tallet, hvor gården var en fæstegård, der var ejet af kongen. De store landbrugsreformer i slutningen af 1700-tallet indebar, at det gamle landbyfællesskab blev brudt ned, og gårdene flyttedes ud på marken. 1766 bliver Niels Erichsen den første selvejer af gården, og 11 år senere udflyttedes den til sin nuværende beliggenhed. Med gårdens nye placering kom også et nyt navn. I de gamle markbøger fra 1600-tallet hed den blot Gård nr. 2, og det var da også først almindeligt at give gårde navne fra omkring begyndelsen af 1800-tallet. De markstykker, som gården blev udflyttet til, hed Holmestykkerne, og dem tog gården nu navn efter.

Karen Blixens oldemor

Kulturelt har Holmegården også sin plads i danmarkshistorien. I 1976 udkom romanen "Anne Margrethe. Dage og nætter i oldemors liv" skrevet af Thomas Dinesen - bror til Karen Blixen.



Malerier af Wolfgang og Anne Margrethe von Haffner.

Der er tale om en dagbogsroman, der omhandler Dinesens og Blixens oldemoder, der omkring 1810 bliver installeret på Holmegården af sin elsker, den kongelige adjutant Wolfgang von Haffner, der selv bor i København. Anne Margrethe er knap 15, da hun møder den 25 år ældre Wolfgang. Hun forelsker sig straks og er derfor lykkelig, da han køber Holmegården til hende. Dog kommer Wolfgang ikke så ofte på besøg på gården, som Anne Margrethe kunne ønske sig. I 1810 føder hun parrets første barn, og her begynder tankerne om giftemål sig for alvor at presse på. Men årene går, og der kommer to børn mere uden, at de bliver gift. Dog ender historien lykkeligt, da Anne Margrethe endelig får sin Wolfgang den 24. januar 1819.

Kierkegaard og Hvidovre

I 1833 blev gården købt af Michael Andersen Kierkegaard, som ejede den frem til 1853. Kierkegaard havde rødder tilbage til et gårdmandsmiljø i Sædding i det jyske og havde navn efter "Kierkegaarden" under præsteembedet dér. M. A. Kierkegaard var grandonkel til filosofen Søren Kierkegaard. M. A. Kierkegaard havde i 1797 købt virksomhed i København og flyttede således aldrig ind på Holmegården og har formodentlig først og fremmest købt den af økonomiske årsager. M. A. Kierkegaard investerede i yderligere 34 tønder land i 1845, og gjorde derved Holmegården til den største i kommunen. Om Søren Kierkegaard kom på Holmegården, ved vi ikke, men han kunne sagtens have gjort det. Han brugte nemlig en pæn del af sin arv til udflugter i det sjællandske landskab.



Klædehandler Michael Andersen Kierkegaard, fotograferet omkr. midten af 1800-tallet.

Jernbanen kommer

Med jernbanearbejdet mellem København og Roskilde indledes en af de mere spektakulære perioder i Hvidovres historie, der for en periode førte en ny tid tværs gennem kommunen og over Holmegårdens jorder. Byggeriet blev gennemført i perioden fra 1845 til 1847, og alene antallet af trillebøer siger noget om arbejdets størrelse. Jernbaneselskabet indkøbte 1500 trillebøer, og mange af dem kom i brug på dæmningsarbejdet ved Holmegården.



C.C. Nielsens tegning af Holmegården, 1908.

Jorden til jernbanedæmningen blev hentet på Valby Bakke og fra bakker i Tåstrup, men også Holmegården bidrog med jord - "bortført grus" som Kierkegaard skrev til banestyrelsen: "Ligeledes er der til Jernbanens brug gjort Grusgrave på min Eiendom, sønden for Banen, i Bakken udenfor Banelinien og bortført fra samme en mængde grus." Anlægsarbejdet generede naturligvis og ødelagde ind imellem også gårdens daglige drift, og det ville Kierkegaard have kompensation for. I august 1846 indgås der forlig, og Kierkegaard fik 2000 rigsdaler.

